EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 23.2.2011
COM(2011) 78 galīgā redakcija

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

Pārskats par "Eiropas mazās uzņēmējdarbības aktu"

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

Pārskats par "Eiropas mazās uzņēmējdarbības aktu"

1. IEVADS

Ar "Eiropas mazās uzņēmējdarbības aktu" (MUA)[1] izveidots visaptverošs MVU politikas satvars, kas veicina uzņēmējdarbību un, lai stiprinātu MVU konkurētspēju, tiesību aktos un politikas veidošanā iedzīvina principu "vispirms domāt par mazākajiem".

Pamatojoties uz desmit principiem un vairākām konkrētām politikas jomām un likumdošanas pasākumiem, kuru mērķis ir šo principu īstenošana, MUA aicina gan Komisiju, gan dalībvalstis likvidēt šķēršļus, kas traucē MVU atraisīt izaugsmes un darba vietu izveides potenciālu. Šajā paziņojumā pārskatīta MUA īstenošana un novērtētas jaunās vajadzības, kas MVU radušās pašreizējā ekonomikas vidē, kurā tiem ir aizvien grūtāk atrast finansējumu un piekļūt tirgiem. MUA jāveicina to vērienīgo mērķu sasniegšana, kuri izvirzīti Komisijas jaunajā reformu programmā, proti, stratēģijā "Eiropa 2020"[2], kur vairākas MVU būtiskas darbības jau noteiktas galvenajās pamatiniciatīvās. Gada izaugsmes pētījumā[3], ko 2011. gada janvārī iesniedza Komisija, secināts, ka stratēģijas "Eiropa 2020" īstenošanai papildus fiskālajai konsolidācijai vajadzīga proaktīva politika, kas virzītu izaugsmi Eiropas Savienībā, tostarp pasākumi, kas uzlabotu rūpniecības un uzņēmējdarbības vidi jo īpaši MVU. Arī Komisijas paziņojums "Ceļā uz aktu par vienoto tirgu" sāka diskusijas par galvenajiem pasākumiem, kas jāpieņem, lai iedzīvinātu vienotā tirgus darbību, ieskaitot iniciatīvas MVU konkurētspējas nostiprināšanai.

Šajā pārskatā aplūkots pirmajos divos MUA īstenošanas gados sasniegtais, noteikti jauni pasākumi, kā veikt uzdevumus, ko izvirzījusi ekonomikas krīze un par ko informējušas ieinteresētās personas, un ierosināti veidi, kā uzlabot atbalstu MUA īstenošanai, skaidri paredzot ieinteresēto personu lomu un priekšplānā izvirzot uzņēmēju organizācijas. Vienlaikus tiek paturēts prātā, ka ikviens MVU ir citāds: atkarībā no lieluma, darbības jomas un juridiskās formas vajadzīgs pienācīgi pielāgots politikas veidotāju izstrādāts risinājums. Visbeidzot paziņojumā izklāstīta Komisijas apņemšanās turpināt MUA īstenošanu, vienlaikus aicinot dalībvalstis dot savu artavu.

2. MUA TIEK ĪSTENOTS NEATLAIDĪGI, BET DARĀMĀ VĒL DAUDZ

MUA pamatā ir desmit galvenie principi, un vairāki konkrēti pasākumi, ko 2008. gada decembrī pilnībā apstiprināja Eiropadome. Gan Eiropas Komisija, gan dalībvalstis ir apņēmušās noteikt pasākumus, kas vajadzīgi, lai uzlabotu regulatīvo, administratīvo un uzņēmējdarbības vidi, un atbalstīt Eiropas MVU. Galvenā uzmanība bija un joprojām paliek

---

1 Komisijas paziņojums "Vispirms domāt par mazākajiem" Eiropas Mazās uzņēmējdarbības akts "*Small Business Act*", COM(2008)394, galīgā redakcija.

2 http://ec.europa.eu/eu2020/index_en.htm

3 COM(2011) 11 galīgā redakcija.

strukturēta trijās galvenajās jomās: nodrošināt piekļuvi finansējumam, nodrošināt vienotā tirgus pilnīgu izmantošanu un īstenot lietpratīgu regulējumu.

Pirmais ziņojums par Komisijas un dalībvalstu veiktajiem MUA īstenošanas pasākumiem tika publicēts 2009. gada decembrī[4]. Šī sadaļa pamatojas uz rezultātiem, un tajā novērtēts, kādā veidā un kādā mērā ES un dalībvalstis īstenojušas MUA.

2.1. Eiropas Komisijas paveiktais

Ievērojami uzlabojumi uzņēmējdarbības vidē

Visas MUA paredzētās likumdošanas iniciatīvas ir pieņemtas, izņemot regulu par Eiropas privātā uzņēmuma (EPU) statūtiem, par kuru vēl diskutē Padomē. Komisija rosina dalībvalstis to pieņemt bez kavēšanās, lai pārrobežu darījumiem samazinātu administratīvo slogu. Direktīva par e-rēķiniem, ko 2010. gadā pieņēma Padome, nodrošina ieguvumus, jo īpaši atļaujot nosūtīt e-rēķinus ar tādiem pašiem noteikumiem kā papīra rēķinus. Turklāt uzņēmumi, kuru apgrozījums ir mazāks par 2 miljoniem euro, var izmantot brīvprātīgo naudas līdzekļu uzskaites shēmu, kas nodrošina viņiem iespēju nokārtot PVN maksājumu vēlāk, līdz tiek saņemts maksājums no klientiem[5]. Padome 2011. gada janvārī pieņēma direktīvu par maksājumu kavējumu novēršanu, kurā noteikts, ka publiskās iestādes samaksā rēķinus 30 dienu laikā, un uzņēmumu savstarpējiem norēķiniem noteikts 60 dienu termiņš, ja vien uzņēmumi nav skaidri paziņojuši, ka piekrīt citādam termiņam, un ja tas nav redzami netaisni pret kreditoru[6]. Dalībvalstis ir aicinātas nekavējoties īstenot direktīvu. Turklāt Komisija ietekmes novērtējumos ir sākusi izmantot MVU testu.

Palielinājusies ES nozīme piekļuvē finansējumam

Lai uzlabotu MVU piekļuvi finansējumam, Konkurētspējas un inovācijas pamatprogrammas (*CIP*) instrumenti joprojām atvieglo riska kapitāla investīcijas un garantiju sniegšanu MVU aizņēmumiem. Mikrouzņēmumi ir 90 % no vairāk nekā 100 000 MVU, kas līdz šim ieguvuši no *CIP* finanšu instrumentiem. Gaidāms, ka šo programmu 2013. gadā izmantos vēl 200 000 MVU. Vidēji katrs MVU, kam piešķirts garantēts aizdevums Eiropas Savienībā, izveido 1,2 darba vietas[7]. Komisija ir arī izveidojusi pastāvīgu MVU finanšu forumu, kur tiekas MVU pārstāvji, bankas, tirgus dalībnieki un citas finanšu iestādes, tostarp EIB, lai risinātu jautājumus, kas saistīti ar dažādiem praktiskiem šķēršļiem, ar ko saskaras MVU, mēģinot ņemt kredītu. Turklāt līdz 2011. gada beigām daļēji pagarināta valsts atbalsta pasākumu pagaidu shēma[8], kas atļauj sniegt papildu atbalstu MVU.

Piekļuve tirgum uzlabojas, jo īpaši publiskā iepirkuma jomā

Gan Komisija, gan Eiropas standartizācijas iestādes ir daudz sasniegušas, veicinot MVU attīstības iespējas un standartu izmantošanu. Ar Komisijas finansiālo atbalstu zināms skaits ekspertu, kas pārstāv MVU intereses, palīdz Eiropas standartus darīt labvēlīgākus mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, vienlaikus Eiropas standartizācijas organizācijas sākušas atvieglot MVU piekļuvi standartiem, piemēram, izveidojot MVU palīdzības dienestus un portālus.

---

4 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/small-business-act/implementation/files/sba_imp_lv.pdf

5 Turklāt Komisijas zaļajā grāmatā par PVN nākotni ir īpaša nodaļa par MVU.

6 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/fighting-late-payments/index_en.htm

7 SEC(2005)0433 galīgā redakcija, pielikums COM(2005)121 galīgajai redakcijai.

8 Komisijas Paziņojums – Valsts atbalsta pasākumu Savienības pagaidu shēma, lai veicinātu piekļuvi finansējumam pašreizējās finanšu un ekonomiskās krīzes apstākļos, OV CC 6, 11.1.2011., 5. lpp.

Attiecībā uz publisko iepirkumu nesen veikts Komisijas pētījums liecina, ka MVU, piedaloties publiskā iepirkuma konkursos, pašlaik ir mazāk administratīvā sloga un labākas iespējas iesniegt kopējus piedāvājumus. 2006.–2008. gadā tie ieguvuši 33 % no kopējās iepirkuma līgumu vērtības, kas pārsniedz ES direktīvās noteiktos sliekšņus, savukārt to kopējā daļa ekonomikā, aprēķināta pēc kopējā apgrozījuma, ir 52 %[9].

Komisija 2010. gada novembrī atvēra ES MVU centru Ķīnā, kurā Eiropas MVU, kas vēlas eksportēt uz Āzijas tirgu vai tur investēt, tiek sniegta informācija, padomi, apmācība un piedāvātas iespējas atrast darījumu partnerus.

Jaunajā inovācijas politikā palielinās uzņēmējdarbības nozīme

"Eiropas MVU nedēļa" joprojām bija Viseiropas platforma, kurā tika īstenots 1500 pasākumu un kurā piedalījās 3 miljoni dalībnieku[10]. 2011. un nākamajos gados tā tiks turpināta. Bez tam programma "*Erasmus* jaunajiem uzņēmējiem", kas sākta 2009. gadā, piedāvā praktisku apmācību topošajiem un jaunajiem uzņēmējiem, lai veicinātu pārrobežu sakarus un uzņēmumu sadarbību ar pieredzējušiem uzņēmējiem. Tikpat svarīgs ir fakts, ka tagad aptuveni 250 veiksmīgas uzņēmējas piedalās Eiropas sieviešu uzņēmējdarbības vēstnieču tīklā, kas izveidots 2009. gadā, lai mudinātu sievietes kļūt par uzņēmējām[11].

Komisija ir atzinusi, ka uzņēmēji un MVU ir inovācijas un pētniecības politikas galvenais elements[12]. Tās mērķis ir likvidēt šķēršļus, kas vēl liedz ieviest idejas tirgū, un veicināt studentus un pētniekus domāt uzņēmējam raksturīgā veidā. Priekšlikumā paredzēti jauni finanšu instrumenti jaunizveidotiem uzņēmumiem un ātri augošām firmām, kas iekaro vietu ES un globālajos tirgos (piemēram, aizdevumi, riska kapitāls un riska dalīšanas finansējums), tālāka ES pētniecības un inovācijas programmu vienkāršošana, izmaksu ziņā pieejamas intelektuālā īpašuma tiesības un iepirkuma budžeta stratēģiska izmantošana. Komisija ir arī iecerējusi atbalstīt starptautiski konkurētspējīgas kopas, pavērt iespējas lieliem uzņēmumiem un MVU, augstskolām, pētniecības centriem un zinātnieku un praktiķu kopienām dibināt sakarus, lai apmainītos ar zināšanām un idejām.

Kohēzijas politikas programmas[13] un Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA)[14] ir galvenie līdzekļi, kas MUA prioritātes iedzīvina praktiskā darbībā uz vietas, vienlaikus nodrošinot, ka ES, valstu un reģionālais atbalsts cits citu papildina. Būtu vajadzīgas papildu investīcijas, kas rosinātu reģionus atrast īpašas nišas inovācijas jomā, pamatojoties uz tā sauktajām pārdomātas specializācijas stratēģijām.

2.2. Norises dalībvalstīs

Lēni uzlabojumi uzņēmējdarbības vidē

---

9 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/public-procurement/index_en.htm

10 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/entrepreneurship/sme-week/

11 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/women/ambassadors/index_en.htm

12 Programmas "Eiropa 2020" pamatiniciatīva "Inovācijas Savienība", ko Komisija pieņēma 2010. gada oktobrī.

13 Paziņojums "Reģionālās politikas ieguldījums stratēģijā "Eiropa 2020" paredzētajā gudrā izaugsmē", COM(2010)553.

14 http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/leg/index_en.htm un http://ec.europa.eu/agriculture/fin/index_lv.htm

Visas dalībvalstis ir atzinušas, cik svarīgi ir ātri īstenot MUA, bet izmantotā pieeja un sasniegtie rezultāti dalībvalstu starpā ievērojami atšķiras[15]. Kaut arī lielākā daļa dalībvalstu ir izvirzījušas valsts mērķus administratīvā sloga samazināšanai, tomēr ne visas dalībvalstis ir to reāli samazinājušas. Tikai nedaudzas dalībvalstis lēmumu pieņemšanas pieejā ir integrējušas MVU testu (Apvienotā Karaliste, Beļģija, Dānija, Polija, Slovēnija, Somija, Vācija un Zviedrija).

Piekļuve finansējumam uzlabojusies, bet dalībvalstīm vēl daudz jāpaveic

Reaģējot uz finanšu un ekonomikas krīzi, vairākums dalībvalstu ir pieņēmušas pasākumus, lai mazajiem un vidējiem uzņēmumiem atvieglotu piekļuvi finansējumam, konkrēti, banku aizdevumus (ar izdevīgiem subordinētajiem aizņēmumiem, aizņēmumu garantiju shēmām vai mikrokreditēšanas programmām). Sešas dalībvalstis (Beļģija, Francija, Īrija, Ungārija, Vācija, un nesen arī Somija) ir izveidojušas "kredītu ombudu". Ņemot vērā, ka piekļuve finansējumam galu galā lielā mērā ir dalībvalstu rokās, nepieciešama stingrāka pieeja.

Piekļuve tirgiem kļūst labāka, dalībvalstīm ieviešot inovatīvas iepirkuma procedūras un e-pārvaldi

Vairākas valstis atbalsta MVU internacionalizāciju, piemēram, ar finansiālu atbalstu eksporta veicināšanai, ar stratēģijām, kas vērstas uz piekļuvi tirgum, un dalību tirdzniecības gadatirgos (Apvienotā Karaliste, Čehija, Dānija, Francija, Igaunija, Īrija, Itālija, Kipra, Latvija, Lietuva, Malta, Nīderlande, Polija, Portugāle, Slovākija, Spānija, Vācija un Zviedrija). Dažas no tām (piem., Dānija, Slovēnija) orientējas uz ātri augošiem uzņēmumiem, kas vēlas internacionalizēties; dažas citas izveidojušas jaunas eksporta veicināšanas aģentūras (piem., Luksemburga) vai jaunas atbalsta programmas (piem., Ungārija). Tiek izmēģināta konsultatīvā shēma, kurā lieli uzņēmumi atbalsta MVU internacionalizāciju (piem., Francijā).

Tikai dažas valstis ziņo, ka ir sākušas popularizēt Eiropas labas prakses kodeksu, lai MVU atvieglotu piekļuvi publiskajam iepirkumam (piem., Apvienotā Karaliste, Austrija, Francija, Īrija, Kipra, Lietuva, Polija, Portugāle, Ungārija, Vācija un Zviedrija). Visizplatītākais MVU labvēlīgais pasākums šajā jomā joprojām ir konkursa piedāvājumu sadalījums partijās, kad vien tas iespējams, un atvieglota piekļuve informācijai centralizētās tīmekļa vietnēs, interaktīvās tīmekļa lapās un citādas ar e-iepirkumu saistītas jaunas iespējas.

Dažas dalībvalstis izstrādājušas jaunus modeļus, lai atvieglotu uzņēmumu sadarbību (piem., Itālijā uzņēmumu tīkli un Vācijā kopu tīkli).

Lai atbalstītu uzņēmējdarbību šajā ekonomikai sarežģītajā laikā, dalībvalstīm ir jāpastiprina centieni vienkāršot maksātnespējas procedūras.

Nav saņemtas ziņas, ka maksātnespējas procedūru vienkāršošanas jomā būtu panākti uzlabojumi. Tikai piecas dalībvalstis (Apvienotā Karaliste, Beļģija, Īrija, Somija un Spānija) izpildījušas ieteikumu panākt, lai gada laikā varētu pabeigt visas juridiskās procedūras, kas vajadzīgas uzņēmuma likvidācijai, ja vien uzņēmuma maksātnespēja nav bijusi saistīta ar krāpšanu. Situācija ir tāda pati kā 2009. un 2008. gadā.

Visbeidzot dalībvalstis ir ievērojami samazinājušas izmaksas un laiku, kas vajadzīgs jauna uzņēmuma dibināšanai. Vidējais laiks un izmaksas, kas vajadzīgs, lai dibinātu privātu

---

15 Dalībvalstu īstenoto MUA īstenošanas pasākumu piemēri iekļauti pielikumā.

sabiedrību ar ierobežotu atbildību 2010. gadā bija 7 dienas (2007. gadā 12 dienas), un tas izmaksāja EUR 399 (2007. gadā EUR 485)[16].

2.3. Nepieciešamība turpināt iesākto

- Kopš MUA pieņemšanas ir daudz panākts. Komisija ir precīzi pildījusi apņemšanos un īstenojusi lielāko daļu pasākumu, ko bija iecerējusi. Savukārt dalībvalstis ziņojušas par sliktākiem rezultātiem. Lai tiktu sasniegts MUA mērķis MVU labvēlīga ekonomikas politika, svarīgi nodrošināt, lai pasākumi, kurus apņēmusies veikt ES un dalībvalstis, to pieņemot, tiktu pilnībā īstenoti. Vienlaikus ekonomikā noticis daudz pārmaiņu un radušies jauni uzdevumi. Lai varētu plānot nākotni, MVU ļoti svarīga ir politika, kas pareizi reaģētu uz pašreizējiem apstākļiem.

- Pamatojoties uz to, MUA pārskatā ierosināts jaunu pasākumu kopums, kuru mērķis ir risināt uzdevumus, ko izvirzījusi **ekonomikas krīze**, un atbilstīgi **stratēģijai "Eiropa 2020"** izvērst iesāktos pasākumus šādās jomās:
  - padarīt lietpratīgu regulējumu par realitāti Eiropas MVU,
  - pievērst īpašu uzmanību MVU nepieciešamībai pēc finansējuma,
  - īstenot visaptverošu pieeju, lai veicinātu MVU piekļuvi tirgum,
  - palīdzēt MVU veicināt resursu ziņā efektīvu ekonomiku un
  - veicināt uzņēmējdarbību, nodarbinātību un integrējošu izaugsmi.

Šiem pasākumiem būs nozīme tikai tad, ja to pamatā būs spēcīga MVU jomas pārvaldība. Kā to uzlabot, ierosināts MUA pārskatā, skaidri norādot, kāda ir ieinteresēto personu loma.

3. JAUNS STIMULS MAZĀS UZŅĒMĒJDARBĪBAS AKTAM

3.1. Lietpratīgam regulējumam jākļūst par realitāti Eiropas mazajiem un vidējiem uzņēmumiem

MUA galvenais princips joprojām paliek principa "vispirms domāt par mazākajiem" īstenošana. Tas nozīmē vienkāršot regulējuma un administratīvo vidi, kurā darbojas MVU, konkrēti, izstrādājot tai atbilstīgus noteikumus, ieskaitot principu "tikai vienreiz", vai izmantojot tādus rīkus kā e-pārvalde un vienas pieturas aģentūra. Kaut arī gan Komisija, gan dalībvalstis aizvien vairāk centušās īstenot šo principu, joprojām ir iespējams tā piemērošanu padarīt sistemātiskāku, pamatojoties uz ES Lietpratīgā regulējuma programmu[17].

Komisija turpinās nostiprināt MVU testa izmantošanu savā ietekmes novērtējuma procedūrā, lai nodrošinātu, ka ietekme uz MVU tiek rūpīgi analizēta un ņemta vērā visos attiecīgajos leģislatīvajos un politikas priekšlikumos, skaidri norādot kvantificētu ietekmi uz MVU, ja vien tas ir iespējami un proporcionāli. Pārbaudot savu priekšlikumu konkurētspēju, Komisija analizēs Eiropas uzņēmumu, jo īpaši MVU, spēju konkurēt ES tirgos un ārzemēs. Turklāt jāatzīst atšķirības starp mikrouzņēmumiem, mazajiem uzņēmumiem un vidējiem

---

16 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/start-up-procedures/index_en.htm

17 Paziņojums "Lietpratīgs regulējums Eiropas Savienībā", COM(2010)543.

uzņēmumiem, un tās jāņem vērā, izmantojot MVU testu, vajadzības gadījumā jāparedz konkrēti pasākumi, piemēram, maksu samazinājums vai tiesības iesniegt vienkāršotus pārskatus. Ja vien izvēle īstenot šādus pasākumus atstāta dalībvalstīm, tām šie pasākumi būtu jāizmanto. Līdzīgā veidā dalībvalstīm vajadzētu izvairīties no tā saucamās "apzeltīšanas", proti, ES prasību pārspīlēšanas, transponējot direktīvas valsts tiesību aktos. Komisija apstiprina gatavību palīdzēt dalībvalstīm šo pienākumu veikt.

Lai nodrošinātu regulējuma derīgumu mērķa sasniegšanai un lai noteiktu tiesību aktu kumulatīvo iedarbību, Komisija spēkā esošajiem tiesību aktiem piemēros atbilstības pārbaudes, tādējādi atsevišķu tiesību aktu novērtējums tiks papildināts ar visaptverošāku pieeju. Tas palīdzēs noteikt nesaderību un novecojušus vai neefektīvus pasākumus un samazinās slogu MVU, tostarp nerūpnieciskajās nozarēs, piemēram, tirdzniecībā vai amatniecībā. Šāda pieeja pašlaik tiek izstrādāta pakalpojumu nozarē, lai pārbaudītu vienotā pakalpojumu tirgus kopējo darbību jo īpaši no MVU viedokļa[18].

Vienkāršošana ir ļoti svarīgs mērķis. Līdz 2011. gada oktobrim Komisija vienkāršos pārredzamības un pārskatu sniegšanas prasības mazajiem uzņēmumiem, kas iekļauti biržas sarakstā. Turklāt Komisija izvērtē revīzijas prasību vienkāršošanas iespējas maziem uzņēmumiem, lai tiktu ievērota zaļā grāmata par revīzijas politiku[19].

Būtisks MUA elements ir ieinteresēto personu cieša iesaistīšana ES MVU politikas izstrādē. Lēmums palielināt Komisijas sāktās sabiedriskās apspriešanas laiku no astoņām līdz divpadsmit nedēļām, sākot no 2012. gada, dos ieinteresētajām personām vairāk laika apspriesties ar saviem locekļiem un saskaņot nostāju par iniciatīvām, kas būtiskas MVU. Eiropas Biznesa atbalsta tīklā (*Enterprise Europe Network*) pārskatītie MVU paneļi papildina atsauksmes, kas saņemtas no valsts un ES līmenī reģistrētam MVU pārstāvju organizācijām.

Jānostiprina centieni panākt publiskās pārvaldes iestāžu ieinteresētību par MVU vajadzībām, jo īpaši palielinot e-pārvaldes risinājumu izmantošanu. E-pārvaldes rīcības plānā[20] noteikti plaša spektra pasākumi, kas ļaus MVU ietaupīt laiku, ko tie veltī administratīvajām procedūrām, tostarp varēs izmantot pārrobežu publisko e-iepirkumu. Tādā pašā veidā Komisija strādās ar dalībvalstīm, lai vienotie kontaktpunkti, kuru mērķis ir ievērojami atvieglot šādas procedūras, vairāk tiktu pārveidoti par lietotājdraudzīgiem e-pārvaldes portāliem, kuros var elektroniski, tostarp pārrobežu mērogā, veikt visas nepieciešamās administratīvās formalitātes.

Komisija:

- nodrošinās, lai MVU, novērtējot jauno priekšlikumu ietekmi uz MVU, būtu pilnībā pieejamas specializētas zināšanas, vienlaikus attiecīgā gadījumā ņemot vēra uzņēmumu atšķirīgo lielumu;
- veicinās principa "tikai vienreiz" piemērošanu visā ES: tādējādi publiskā sektora iestādēm un pārvaldes iestādēm nevajadzētu pieprasīt vienu un to pašu informāciju, datus, dokumentus vai apliecības, kas jau bijuši tām pieejami citās procedūrās;
- vienkāršos ES grāmatvedības sistēmu, pārskatot pamatprasības gada un konsolidētajiem

18 COM(2011) 20.
19 http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2010/green_paper_audit_en.htm
20 http://ec.europa.eu/information_society/activities/egovernment/action_plan_2011_2015/index_en.htm

pārskatiem (4. un 7. direktīva) attiecībā uz sabiedrībām ar ierobežotu atbildību;

- atbilstīgi paziņojumam par lietpratīgu regulējumu atklās iespēju, kā dalībvalstīm mazāk īstenot tā saucamo "apzeltīšanu";

- veiks atbilstības pārbaudes, lai novērtētu, vai regulējums politikas jomā atbilst mērķim un, ja ne, kas būtu jāuzlabo;

- veiks vienotā tirgus veiktspējas pārbaudes, lai noteiktu un vajadzības gadījumā mazinātu grūtības, kas saistītas ar vienlaikus piemērojamu ES tiesību aktu mijiedarbību pakalpojumu nozarē.

Dalībvalstis ir aicinātas:

- sistemātiski novērtēt tiesību aktu ietekmi uz MVU, izmantojot MVU testu un vienlaikus attiecīgā gadījumā ņemot vērā uzņēmumu dažādo lielumu;

- katru gadu noteiktā laikā iesniegt nākotnes plānu attiecībā uz tiesību aktiem, kas saistīti ar uzņēmējdarbību un kas stāsies spēkā nākamajā finanšu gadā;

- piemērot principu "vispirms domāt par mazākajiem" ne tikai tiesību aktiem, bet arī administratīvām procedūrām, kas skar MVU (piemēram, ieviešot tā saukto vienīgo sarunu partneri un tiesības iesniegt vienkāršotus pārskatus).

3.2. Ekonomiskās situācijas dēļ vajadzīga īpaša uzmanība MVU finanšu vajadzībām

MUA aicina Eiropas Savienību un dalībvalstis atvieglot MVU piekļuvi finansējumam, tostarp sniegt atbalstu laikā veiktiem maksājumiem komercdarījumos. Ekonomikas krīzes dēļ daudzi MVU pieredzējuši finansiālā stāvokļa un kredītspējas pasliktināšanos, kaut arī to darbības pamatā bijis dzīvotspējīgs uzņēmējdarbības modelis un spēcīga klientūra. Vienlaikus jaunākie Eiropas Centrālās bankas (ECB) apsekojumi par aizdevumiem liecina, ka vairākas Eiropas bankas ieviesušas stingrākus kreditēšanas standartus uzņēmumiem[21]. Lai uzlabotu MVU piekļuvi finansējumam arī kapitāla tirgos un ar fiskālo politiku veicinātu investīcijas, vajadzīgas jaunas iniciatīvas. Lielo parādu dēļ daudzus MVU smagi skar sarežģītie apstākļi finanšu tirgos. Tāpēc dalībvalstīm jānodrošina stimuli investēt ieņēmumus pašu kapitālā, paturot prātā, ka izaugsmspējas uzņēmumiem un Eiropas vidusmēra MVU, kas jau ir nostiprinājušies, vajadzības ir atšķirīgas. Lai novērstu tirgū atklātos trūkumus, jāatbalsta publiskas MVU finanšu shēmas kā valsts, tā Eiropas līmenī un, lai uzlabotu pieejamību, tās jāracionalizē. Īpaša uzmanība jāpievērš problēmām, kas saistītas ar uzņēmumu izaugsmes pirmā posma finansēšanu.

Finanšu iestāžu regulējuma jaunajiem noteikumiem, kas tiek ieviesti vai nu ES līmenī, vai dalībvalstīs, jābūt samērīgiem un to izstrādē jāņem vērā ietekmes novērtējums (MVU tests). 2011. gadā ierosinot prasības attiecībā uz banku kapitāla palielināšanu, Komisija īpaši vērīgi sekos kreditēšanas ietekmei uz MVU.

[21] http://www.ecb.int/stats/money/surveys/lend/html/index.en.html

Labākas un efektīvākas aizdevumu garantiju shēmas MVU ir ļoti svarīgas, jo tiem ne vienmēr ir pieejamas citas garantijas. Īpaši tas attiecas uz tiem, kas aizņemas mazas summas, jo pieejamāki mikrokredīti spēj uzlabot uzņēmējdarbību valsts un reģiona līmenī. Tālab Komisija ir izveidojusi mikrofinansēšanas instrumentu "Progress"[22] un cenšas veicināt labas prakses apmaiņu mikrofinansējuma jomā, popularizējot apmācību un piedāvājot atbalstu mikrofinansēšanas iestādēm, konkrēti ar iniciatīvu JASMINE[23] atbalstot labas rīcības kodeksa izstrādi[24]. Svarīgi, lai visas bankas neatkarīgi no lieluma varētu piekļūt visiem ES finanšu instrumentiem. Turklāt varētu rosināt bankas izstrādāt īpašus kredītspējas kritērijus mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, ņemot vērā, piemēram, kvalitātes aspektus.

Riska kapitāla tirgus trūkumu dēļ jāpanāk, lai būtu lielāks riska kapitāla piedāvājums un lai būtu labi uzņēmumi ar izaugsmes potenciālu, kuros investēt. Lai uzlabotu uzņēmēju spēju mazināt investētāju bažas un būt gataviem saņemt investīcijas, visā Eiropā plašāk jāiepazīstina ar īstenoto labo apmācības praksi. Turklāt, lai palīdzētu uzņēmējiem izvēlēties īsto programmu, Eiropas līmenī jānosaka kvalitātes kritēriji tam, kas ir laba investīcijgatavības programma.

Lai izveidotu nosacījumus efektīvam biržu tīklam vai īpašiem uz MVU orientētiem regulētiem tirgiem, kā arī lai izstrādātu MVU labāk pielāgotas prasības attiecībā uz kotēšanu biržā un publiskošanu, investētāji labāk jāinformē par iespējām, ko piedāvā biržas sarakstā iekļauto MVU attīstības izredzes.

Komisija pieņems rīcības plānu, kā uzlabot MVU piekļuvi finansējumam, tostarp piekļuvi riska kapitālam un kapitāla tirgiem, un centīsies uzlabot riska kapitāla piedāvājuma un pieprasījuma līdzsvaru Eiropas Biznesa atbalsta tīklā.

ES finansiālais atbalsts

Komisija uzskata, ka finanšu instrumentiem būtu jākļūst aizvien svarīgākam līdzeklim, kā atvieglot MVU piekļuvi finansējumam un vienlaikus uzlabot kapitāla pieejamību aizdevumiem. Lai palīdzētu MVU investēt un augt, izstrādājot kopējo priekšlikumu daudzgadu finanšu shēmai pēc 2013. gada, Komisija tajā ierosinās arī racionalizēt un pastiprināt pašreizējo inovatīvo finanšu instrumentu kopu, kurā ietilpst MVU garantiju mehānisms un *RSFF*[25]. Komisija īpašu uzmanību pievērsīs tam, lai ES nākotnes finanšu instrumenti būtu svarīgs līdzeklis, kā pareizi cīnīties ar tirgus trūkumiem, kuri skar MVU.

Izveidojot vienoto Eiropas riska kapitāla tirgu, kas reāli efektīvi darbotos, apzinot visus elementus, kuri traucē riska kapitāla fondu tirgus raitu darbību un bremzē izaugsmi, un attiecīgā gadījumā nodrošinot pienācīgu aizsardzību privātajiem investētājiem, tiks mazināti arī trūkumi regulējumā.

Eiropadome 2011. gada februārī aicināja vienkāršot ES pētniecības un inovācijas atbalsta instrumentus, lai inovatīviem uzņēmumiem būtu vieglāk tos izmantot, jo īpaši tā aicināja meklēt jaunu līdzsvaru starp uzticību un kontroli. Eiropadome aicina novērtēt, kā vislabāk apmierināt ātri augošo inovatīvo uzņēmumu vajadzības, izmantojot uz tirgu balstītu pieeju.

---

22 http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=lv&catId=836

23 Kopīga rīcība mikrofinansēšanas iestāžu atbalstam Eiropā.

24 http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=lv&catId=836 un http://ec.europa.eu/enterprise/policies/finance/borrowing/microcredit/index_en.htm

25 Riska dalīšanas finanšu mehānisms, http://www.eib.org/products/loans/special/rsff/index.htm?lang=en

Šajā sakarā Komisija tika aicināta izpētīt Mazo un vidējo uzņēmumu inovācijas pētniecības atbalsta shēmas īstenojamību. Publiskais iepirkums precīzāk jāvirza uz to, lai izveidotu lielāku pieprasījumu pēc inovatīvām precēm un pakalpojumiem, un būtu jāveicina intelektuālā īpašuma tiesību nostiprināšana, kā iezīmēts pamatiniciatīvā "Inovācijas Savienība".

Komisija nostiprinās pasākumus, kas vērsti uz to, lai tiktu atvieglota MVU piekļuve ES finansēšanas programmām. Tā turpinās sekot kohēzijas politikas budžeta efektīvai iedalīšanai uzņēmējdarbības atbalstam, jo īpaši tai daļai, kas tieši paredzēta MVU[26]. Saistībā ar pašreizējo pētniecības pamatprogrammu arī turpmāk tiks izsludināti MVU adresēti konkursi un tiks uzlabots atbalsts lietotājiem. Komisija arī apsver iespēju ierosināt kopēju stratēģisku satvaru, kas aptvertu visas pašreizējās pētniecības un inovācijas programmas un iniciatīvas un, piedāvājot vieglāk izpildāmus administratīvos un finanšu noteikumus, it īpaši MVU nodrošinātu racionalizētus instrumentus, kuri vienmērīgi aptvertu visus inovācijas ķēdi, un sniegtu konsultācijas un atbalstu pēc vienas pieturas aģentūras principa.

Arī pašlaik notiekošajai finanšu regulas vienkāršošanai[27] vajadzētu pozitīvi ietekmēt MVU piekļuvi Savienības finansējumam un tā izmantošanu.

Komisija:

- ar racionalizētu un uzlabotu finanšu instrumentu kopumu centīsies panākt, lai vairāk MVU saņemtu finansējumu ar nostiprinātu aizdevuma garantiju shēmu starpniecību, tādējādi atbalstot investīcijas, izaugsmi, inovāciju un pētniecību;
- turpinot procedūru vienkāršošanu, darīs ES finansēšanas programmas MVU pieejamākas;
- 2011. gadā pieņems rīcības plānu MVU labāk pieejamam finansējumam, ieskaitot piekļuvi riska kapitāla tirgiem, un mērķtiecīgus pasākumus, kuriem būs jāuzlabo investētāju informētība par MVU piedāvātajām iespējām;
- izvērtēs iespējas pieņemt jaunu likumdošanas režīmu, lai līdz 2012. gadam nodrošinātu, ka riska kapitāla fondus, kas izveidoti jebkurā dalībvalstī, var brīvi izmantot un investēt Eiropas Savienībā;
- kā pieprasījusi Eiropadome, apzinās iespējas izveidot Eiropas līmeņa intelektuālā īpašuma tiesību nostiprināšanas instrumentu, īpaši tādēļ lai MVU būtu vieglāk piekļūt zināšanu tirgum.

Dalībvalstis ir aicinātas:

- atvieglot MVU piekļuvi struktūrfondiem, atļaujot tiem visus datus, kas vajadzīgi, lai saņemtu atbalstu no struktūrfondiem, iesniegt tikai vienreiz;
- izstrādāt "kredītu ombuda" tipa risinājumus, lai turpinātu veicināt MVU un kredītiestāžu dialogu;

---

26 Kopējie plānotie uzņēmējdarbības atbalstam piešķiramie līdzekļi kohēzijas politikā pašreizējā plānošanas periodā 2007.-2013. gadam ir aptuveni 55 miljardi euro, no kuriem 27 miljardi euro ir tieši paredzēti tikai MVU un 28 miljardi euro nav atkarīgi no uzņēmuma lieluma.

27 Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības gada budžetam, COM(2010)815.

- nodrošināt, lai nodokļu režīma nesaderību dēļ nenotiktu divkārša aplikšana ar nodokļiem, kura kavētu pārrobežu riska kapitāla investīcijas;
- izveidot vienas pieturas aģentūras, kur MVU var pieteikties Eiropas, valsts un vietējiem piešķīrumiem.

3.3. Visaptverošas pieejas nodrošināšana, lai veicinātu MVU piekļuvi tirgum

MUA aicina Komisiju un dalībvalstis atbalstīt MVU un rosināt tos izmantot iespējas, ko piedāvā vienotais tirgus, tostarp digitālais vienotais tirgus, un augošie tirgi ārpus ES, vienlaikus gādājot par ilgtspējīgu ekonomiku. Turklāt stratēģijā "Eiropa 2020" noteikti vairāki pasākumi, kā uzlabot ES konkurētspēju attiecībā pret tās galvenajiem tirdzniecības partneriem, konkrēti, izstrādājot globalizācijas laikmeta rūpniecības politiku un atjaunotu tirdzniecības stratēģiju[28] un veicinot resursu efektīvu Eiropu. Visbeidzot paziņojumā "Ceļā uz aktu par vienoto tirgu"[29] noteikti vērienīgi mērķi, kā uzlabot vienoto tirgu, un izklāstīta visaptveroša pasākumu pakete.

3.3.1. Vienotā tirgus piedāvāto iespēju maksimāla izmantošana MVU vajadzībām

Kaut arī centieni atbalstīt MVU vainagojušies ar ievērojamiem panākumiem, dažādu iemeslu dēļ tie vēl aizvien piesardzīgi iesaistās pārrobežu darbībās. Bieži vien mēdz uzskatīt, ka pārrobežu maksājumi ir dārgi un saistīti ar ievērojamu slogu, tāpat arī pieejamie instrumenti, kā risināt iespējamos konfliktus ar klientiem jo īpaši e-komercijā. Lai vienotais tirgus darbotos labi, ir ļoti svarīgi atvieglot pārrobežu parādu piedziņu. Ņemot vērā, ka vairāk nekā 60 % no pārrobežu parādiem paliek nepiedzīti, Komisija ierosinās pasākumus pārrobežu parādu piedziņas atvieglošanai[30].

Turpinot vienkāršošanu, jāatvieglo MVU piekļuve publiskajam iepirkumam, kas ir 17 % no ES IKP[31]. Lēni uzlabojas standartu pieejamība mazajiem un vidējiem uzņēmumiem un to interešu pārstāvība standartizācijas procesā. Šo procesu joprojām iespējams uzlabot, cita starpā nodrošinot ieinteresēto personu līdzsvarotu dalību standartizācijas procesā. Uzņēmējdarbības tiesību, līgumtiesību un nodokļu sistēmu atšķirību dēļ var rasties tik lielas grūtības un izmaksas, ka uzņēmējiem zūd vēlēšanās paplašināt savu uzņēmējdarbību citās dalībvalstīs. Tāpēc Komisija ierosinās vienotu noteikumu kopumu par uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzes aprēķinu visā ES, lai MVU būtu vienkāršāk izvērst darbību vienotajā tirgū. Tiks arī izstrādātas iniciatīvas attiecībā uz PVN piemērošanu, lai ierobežotu administratīvo slogu uzņēmumiem un veicinātu pārrobežu darījumus. Turklāt MVU bieži vien saskaras ar netaisnīgiem līgumu noteikumiem un praksi, ko piekopj dažādi piegādes ķēdes dalībnieki.

Komisija rīkojas, lai MVU nodrošinātu optimālus apstākļus, kuros iesaistīties pārrobežu tirdzniecībā tostarp ar interneta starpniecību. Arī vienotā euro maksājumu telpa (*SEPA*) ļaus MVU izmantot vienkāršāku maksājumu iespējas ar mazākām izmaksām, un vienotajā tirgū

---

28 Paziņojums "Tirdzniecība, izaugsme un pasaules norises", COM(2010)612, 9.11.2010.

29 http://ec.europa.eu/internal_market/smact/index_lv.htm

30 SEC(2005)433, pielikums COM(2010)135 galīgajai redakcijai.

31 Sk. zaļo grāmatu par ES publiskā iepirkuma modernizāciju http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/modernising_rules/consultations/index_en.htm

tiem pietiks ar vienu bankas kontu[32]. *SEPA* arī nodrošina platformu, lai izveidotu Viseiropas elektronisko rēķinu sagatavošanas iespējas un tos plaši izmantotu MVU. Komisija arī savā "Digitālajā programmā" ir uzsvērusi tiešsaistes darījumu potenciālu, izvirzot konkrētu mērķi, ka līdz 2015. gadam 33 % no MVU veic pirkumus/pārdevumus tiešsaistē. Turklāt, lai veicinātu lētu, vienkāršu un ātru strīdu izšķiršanu un tādējādi piedāvātu efektīvu alternatīvu dārgākai un ilgākai tiesvedībai, Komisija pašlaik izstrādā tiesību akta priekšlikumu, kas Eiropas Savienībā veicinās alternatīvas strīdu izšķiršanas shēmas, kurās tiks iekļauta iespējama ES mēroga tiešsaistes strīdu izšķiršanas sistēma e-komercijas darījumos, kas aptvers gan B2B (uzņēmums un uzņēmums), gan B2C (uzņēmums un patērētājs) darījumus.

Komisija padziļināti izanalizēs negodīgu komercdarbības praksi un negodīgus līgumu noteikumus B2B attiecībās vienotajā tirgū un vajadzības gadījumā iesniegs tiesību akta priekšlikumu, kura mērķis būs aizsargāt uzņēmumus no netaisnīgiem līgumu noteikumiem. Turklāt, lai izprastu problēmas, kas rodas MVU, jo tie bieži saskaras ar krāpnieciskām biznesa uzziņu shēmām, Komisija publicēs paziņojumu, kas attieksies uz direktīvu par maldinošu un salīdzinošu reklāmu[33]. Komisija arī strādās, lai nodrošinātu, ka MVU, kas nonākuši ekonomiskas atkarības situācijā, būtu aizsargāti pret negodīgu komercdarbības praksi un lai tiem būtu iespējams reāli izmantot pretlīdzekļus pret šādu praksi neatkarīgi no tā, kurā piegādes ķēdes posmā ar to saskārušies.

ES tiesību aktos un politikas virzienos ir atzīts, cik svarīgi ir garantēt patērētājiem pienācīgu informāciju par ražošanas procesu, tostarp par ražotāju un vienotajā tirgū pārdoto ražojumu izcelsmi[34]. Īpaša uzmanība tiek veltīta darbinieku veselības un drošības standartu ievērošanai, kuri nodrošina higiēnu un produktu nekaitīgumu, kā arī vides aizsardzības noteikumiem. Kamēr likumdošanas iniciatīvas, kuru mērķis ir uzlabot regulējumu, ar Komisijas atbalstu tiek apspriestas Padomē un Parlamentā, MVU jābūt labāk informētiem par to, kā iespējams izmantot pašreizējos ES juridiskos instrumentus, lai aizsargātu savas likumīgās intereses pret negodīgu komercdarbības praksi un maldinošu informāciju[35].

Prakse, kas regulāri traucē konkurenci, piemēram, karteļi vai dominējošas pozīcijas ļaunprātīga izmantošana, regulāri nodara kaitējumu MVU. Lai apzinātu iespējas, kā MVU reāli izmantot savas tiesības pilnībā kompensēt šādu kaitējumu, Komisija sākusi apspriešanos ar sabiedrību par saskaņotu Eiropas pieeju kolektīvajai tiesiskajai aizsardzībai.

Visbeidzot ievērojams daudzums informācijas, kas skar vienoto tirgu, un padomi uzņēmumiem kļuvuši pieejami ar ES informācijas dienestu (piem., *Enterprise Europe Network*, Eiropas mazo uzņēmumu portāls, SOLVIT, uzņēmumu portāls "Tava Eiropa") un nacionālo tīmekļa vietņu palīdzību. Tādējādi MVU var piekļūt informācijai savā valodā. Vienlaikus dalībvalstīm jāpopularizē Komisijas informācijas dienesti un jānodrošina lielāka koordinācija Komisijas un nacionālo informācijas rīku starpā.

Komisija:

- padziļināti izanalizēs negodīgu komercdarbības praksi Eiropas Savienībā un vajadzības

---

32 http://ec.europa.eu/internal_market/payments/sepa/

33 Direktīva 2006/114/EK.

34 Uz informācija par preču izcelsmi vai vietu, no kuras tās ievestas, attiecas divas likumdošanas iniciatīvas, kas pašlaik tiek apspriestas: priekšlikums regulai par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem un "Kvalitātes pakete", COM (2010)738.

35 Priekšlikums Padomes Regulai par izcelsmes valsts norādi konkrētiem ražojumiem, kas ievesti no trešām valstīm (COM(2005)661) un priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par tekstilmateriālu nosaukumiem un ar tiem saistīto tekstilizstrādājumu marķēšanu (COM(2009)31).

gadījumā iesniegs tiesību akta priekšlikumu;

- iesniegs nodokļu iniciatīvas, piemēram, tiesību akta priekšlikumu par kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi (KKUINB) un jaunu PVN stratēģiju, kuras mērķis būs mazināt nodokļu šķēršļus un administratīvo slogu MVU vienotajā tirgū;
- 2011. gadā pārskatīs Eiropas standartizācijas sistēmu;
- sagatavos vadlīnijas, kurās izskaidros noteikumus par izcelsmes marķējumu un informēs MVU par līdzekļiem, kas tiem pieejami, lai aizsargātu savas likumīgās intereses;
- ierosinās Eiropas līgumtiesību instrumentu, kas atbildīs to MVU vajadzībām, kuri vēlas apgūt jaunus tirgus;
- izveidos vienotu procedūru, lai atvieglotu pārrobežu parādu piedziņu, nodrošinot tās kreditora naudas aizsardzību, kuru debitors glabā bankas kontā citā dalībvalstī.

Dalībvalstis ir aicinātas:

- pilnībā īstenot Eiropas labas prakses kodeksu, lai MVU atvieglotu piekļuvi publiskajam iepirkumam;
- veicināt Eiropas standartu kopsavilkumu viegli pieejamu bezmaksas publikāciju veidošanu tiešsaistē, kur neatkarīgi no laika, kad standartos izdarītas izmaiņas, tās ir skaidri norādītas.

Komisija apņemas un dalībvalstis tiek aicinātas:

- kopīgiem spēkiem nostiprināt elektronisko sadarbspēju vienotajā tirgū, jo īpaši pamatojoties uz priekšlikumā "Akts par vienoto tirgu" pausto aicinājumu līdz 2012. gadam pieņemt lēmumu, kas nodrošinātu e-identifikācijas un e-autentifikācijas savstarpēju atzīšanu visā ES, un 2011. gadā pārskatīt direktīvu par elektronisko parakstu.

3.3.2. Palīdzība MVU darboties globalizētos tirgos

Globalizētie tirgi Eiropas MVU piedāvā jaunas uzņēmējdarbības iespējas. Nesen veikts pētījums[36] liecina, ka Eiropas MVU ir starptautiski aktīvāki nekā līdzvērtīgi uzņēmumi ASV un Japānā. 25 % no ES MVU eksportē vai pēdējo triju gadu laikā ir eksportējuši, no tiem 13 % eksportējuši ārpus ES vienotā tirgus. Vienlaikus pētījumā norādīts, ka pastāv milzīgs neatraisīts tirgus potenciāls jo īpaši BRIC valstīs[37], kurās saskaņā ar aprēķiniem līdz 2030. gadam tiks saražots aptuveni 60 % no pasaules IKP. Pašlaik šos tirgus apguvuši tikai 7 % līdz 10 % no ES eksportētājiem MVU.

---

36 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/market-access/internationalisation/index_en.htm

37 Brazīlija, Krievija, Indija, Ķīna.

Lai varētu veiksmīgi piekļūt trešo valstu tirgiem MVU vajadzīgas pienācīgas prasmes, to atbalstam nepieciešams pienācīgs politikas satvars, kurš tiem nodrošinātu konkurences priekšrocības un vienlīdzīgus konkurences apstākļus, kad jāpārvar tādi šķēršļi kā regulējums ārzemēs un ar tarifiem nesaistīti šķēršļi[38]. Komisija izskata vairākas iespējas, ieskaitot palīdzību piekļūt tirgiem un vadlīnijas par regulējumu, standartizāciju un atbilstības novērtējumu. Tiek ņemti vērā pakalpojumi, ko sniedz pašreizējās uzņēmēju organizācijas, Eiropas Biznesa atbalsta tīkls, kā arī ES biznesa un tehnoloģiju centrs Indijā un ES MVU centrs Ķīnā. Vienlaikus MVU izmanto pasākumus, kas tiek veikti saistībā ar Tirgus piekļuves stratēģiju, piemēram, Tirgus piekļuves datubāzi vai vairāk nekā 30 tirgus piekļuves komandu darbu svarīgākajos eksporta tirgos, kas apvieno ES delegāciju, dalībvalstu vēstniecību un ES uzņēmumu vietējās zināšanas, lai uzlabotu Eiropas uzņēmumu piekļuvi šiem tirgiem[39].

Komisija aktīvi veicina jaunas uzņēmumu sadarbības formas, tostarp starp uzņēmumiem, kas atrodas dažādos reģionos vai valstīs. Tas ir jauns sadarbības modelis, kas tiek īstenots kopās un uzņēmumu tīklos, kuri paver iespējas uzņēmumiem apvienot spēkus un veicinās saskanīgu un koordinētu pieeju kopīga mērķa sasniegšanā, nezaudējot neatkarību. Komisija veiks pētījumu par to, kā Eiropas līmenī vislabāk atbalstīt šādu sadarbību.

Turklāt 2011. gada sākumā Komisija sāks jaunus pasākumus pasaules līmeņa kopu atbalstam, lai veicinātu starptautiskus kopu pasākumus, izcilību kopu vadībā un Eiropas kopu observatorijas paplašināšanu.

Atbilstīgi ES starptautiskajai rīcības programmai Komisija veicinās jomas, kas ir īpaši svarīgas MVU interesēm divpusējā un daudzpusējā sadarbībā ar trešām valstīm, piemēram, tirdzniecības veicināšanu, MUA principu integrāciju attiecīgajos nolīgumos un saistītajos uzraudzības un koordinācijas mehānismos. Tā arī centīsies mazināt ar tarifiem nesaistītos šķēršļus un ierobežojumus piekļuvē izejmateriāliem, izmantojot pieejamos tirdzniecības politikas rīkus. Tas veicinās arī citu sektoru, piemēram, pakalpojumu un publiskā iepirkuma tirgu, atvērtību, kuri vēl aizvien lielā mērā MVU nav pieejami, un palīdzēs nostiprināt intelektuālā īpašuma tiesības.

Komisija:

- 2011. gadā iesniegs jaunu stratēģiju par atbalstu ES mazajiem un vidējiem uzņēmumiem tirgos ārpus Eiropas Savienības un stratēģiju par pasaules mērogā konkurētspējīgām kopām un tīkliem[40], īpaši analizējot to lomu MVU konkurētspējas uzlabošanā;

- risinās MVU problēmas, kas saistītas ar ES tirdzniecības aizsardzības instrumentu izmantošanu, palielinot informāciju par šo instrumentu izmantošanu un palīdzību to izmantošanā;

- atbilstīgi atjaunotajai tirdzniecības politikai sistemātiski īstenos centienus mazināt ar tarifiem nesaistītos šķēršļus brīvās tirdzniecības nolīgumos un atvieglos MVU piekļuvi

38 Pētījumā, ko bija pasūtījusi Komisija, noteiktas konkrētas problēmas, ar ko saskaras dažādi MVU, kas tiek iesaistīti tirdzniecības aizsardzības izmeklēšanā, tostarp ar pārredzamības trūkumu un grūtībām piekļūt informācijai, pētījumā ierosināti arī iespējamie risinājumi. Lai izlemtu, kā šajā jomā jārīkojas, dalībvalstis pašlaik apspriež pētījuma secinājumus. Papildu informācija meklējama ĢD TRADE tīmekļa vietnē http://ec.europa.eu/trade/tackling-unfair-trade/tradedefence/information-for-business/sme/

39 http://ec.europa.eu/trade/creating-opportunities/trade-topics/market-access/export-from-eu/

40 Komisijas paziņojums "Integrēta rūpniecības politika globalizācijas laikmetam — prioritāte konkurētspējai un ilgtspējai", COM(2010)614.

trešo valstu tirgiem un palīdzēs izmantot intelektuālā īpašuma tiesības.

Dalībvalstis ir aicinātas:

- atbilstīgi Kopienas noteikumiem par valsts atbalstu un konkurenci atbalstīt MVU tīklu veidošanu;
- rosināt MVU izaugsmes, inovācijas un internacionalizācijas labad par samaksu iegūt speciālās zināšanas.

3.3.3. Palīdzība MVU veicināt resursu ziņā efektīvu ekonomiku

Komisija ir spērusi soļus, lai palielinātu MVU informētību par jautājumiem, kas saistīti ar vidi un enerģiju, un ir sniegusi tiem atbalstu tiesību aktu izpildē, to energoefektivitātes un ekoloģisko raksturlielumu novērtēšanā un prasmju un kvalifikācijas modernizēšanā. Šie pasākumi ir jāpastiprina, taču programmā "Eiropa 2020" uzsvars pārlikts uz palīdzību MVU kļūt par svarīgākajiem spēlētājiem pārejā uz resursu efektīvu izaugsmi. MVU ir daži tirgus stimuli optimizēt resursu izmantojumu, taču daudzos gadījumos tirgus signāli nav viegli uztverami vai saprotami, un MVU jāpārvar problēmas, kas saistītas ar ierobežotu informāciju, laiku, cilvēkresursiem un finanšu resursiem. Lai tiktu galā ar šīm problēmām, tiem vajadzīga piekļuve finansējumam, to var panākt ar reģionālām uzņēmējdarbības atbalsta programmām, laikus saņemtu informāciju un konkrētu palīdzību no uzņēmējdarbības atbalsta organizācijām, piemērām, tirdzniecības kamerām un konsultatīvajiem dienestiem. Šādas pārmaiņas var vecināt stimulu izstrāde enerģijas un resursu auditu veicināšanai.

Lai veicinātu darbības, kuras nodrošina resursu efektīvu izmantošanu, var izmantot arī uz tirgu balstītus instrumentus, tādējādi radot jaunas darba vietas un nodrošinot ekonomikas izaugsmi.

Komisija izveidos īpašu satvaru, lai MVU varētu veikt ar resursu efektīvu ekonomiku saistītos uzdevumus un atraisīt potenciālu. Komisija jo īpaši:

- īstenos jauno energoefektivitātes plānu un virzīs ekoinovācijas rīcības plānu, kurā īpaša uzmanība veltīta MVU, kam ir potenciāls veicināt sadarbību tīklos, zemas oglekļa dioksīda emisijas tehnoloģijas un resursu efektīvu inovāciju;
- tālāk izstrādās īpašu rīcību attiecībā uz vides un enerģētikas ekspertiem Eiropas Biznesa atbalsta tīklā, tādējādi nododot īpašās zināšanas par pieejamo metodiku un labu praksi no reģioniem, kam ir labāka pieredze, tiem, kuri bijuši mazāk veiksmīgi;
- Eiropas Biznesa atbalsta tīkls atbalstīs MVU, kas laiž tirgū ražojumus un pakalpojumus, kuri izstrādāti, īstenojot labu praksi, jo īpaši zemas oglekļa dioksīda emisijas tehnoloģijas;
- lai uzlabotu vides tiesību aktu kvalitāti un to īstenošanu, tiks izmantoti Eiropas Biznesa atbalsta tīkla MVU paneļi un MVU atsauksmju datubāze.

Dalībvalstis ir aicinātas:

- labāk izmantot valsts atbalsta iespējas atbalstīt investīcijas vides un enerģētikas jomā;
- palīdzēt MVU iegūt nepieciešamās vadības un tehniskās prasmes, lai pielāgotos resursu efektīvai ekonomikai ar zemu oglekļa dioksīda emisiju, cita starpā izmantojot Eiropas

Sociālo fondu;

- nodrošināt regulējuma stimulus MVU, kas reģistrējušies vides vadības un audita sistēmā (*EMAS*) un ISO 14.000 un veic pasākumus, lai rosinātu mikrouzņēmumus un mazos uzņēmumus izmantot vienkāršotās *EMAS* tipa shēmas, piemēram *EMAS-EASY*.

3.4. Uzņēmējdarbības, nodarbinātības un integrējošas izaugsmes veicināšana

MVU ir svarīgi jaunu darba vietu radītāji Eiropas Savienībā, bet ekonomikas krīzes dēļ tajos ir zaudēti aptuveni 3,25 miljoni darba vietu.

Pašreizējā situācijā dalībvalstīm jāturpina vienkāršot administratīvās prasības un procedūras neveiksmīgu uzņēmumu likvidācijai. Turklāt aptuveni trešā daļa uzņēmējdarbības neveiksmju ir saistīta ar uzņēmumu pārņemšanu. Tāpēc ir būtiski uzlabot pamatnosacījumus par uzņēmumu pārņemšanu, jo nākamajā desmitgadē ik gadu būs jāpārņem līdz 500 000 uzņēmumu, kas nodrošina 2 miljonus darba vietu[41]. Komisija 2011. gadā iesniegs politikas ieteikumus, kuru pamatā būs pētījums, kurā tiks skaitliski analizēts bankrotu apjoms un otrās iespējas problēma.

Īstenojot pamatiniciatīvu "Jaunu prasmju un darbavietu programma"[42], Komisija novērtēs nākotnes nepieciešamību pēc prasmēm mikrouzņēmumos un amatnieku uzņēmumos. Turklāt iniciatīvā "Jaunatne kustībā"[43] akcentēta apmācība, kas nodrošina to, lai izglītības sistēmas reāli piedāvātu īstās prasmes, kas vajadzīgas MVU izveidei un vadībai.

Ļoti maz inovatīvu ES MVU kļūst par lieliem, pasaules mērogā veiksmīgiem uzņēmumiem. Šķēršļi, kas vēl aizvien neļauj uzņēmējiem ieviest idejas tirgū, jālikvidē, izmantojot plaša spektra politikas pasākumus, kuru pamatā ir inovācijas izpratne plašā nozīmē attiecībā uz ražojumiem un pakalpojumiem, kuri ietver ikvienas pārmaiņas, kas paātrina un uzlabo jaunu ražojumu un pakalpojumu idejas, izstrādi, ražošanu un laišanu tirgū, kā noteikts paziņojumā "Inovācijas Savienība"[44]. Komisija izpētīs iespējas apzināt mikrouzņēmumu inovācijas rezultātus un ierosinās integrētu e-prasmju attīstīšanas un vecināšanas satvaru inovācijai un konkurētspējai, īpašu uzmanību veltījot mazajiem uzņēmumiem, jaunizveidotiem uzņēmumiem un tā saucamajām gazelēm.

Ir arī tādi MVU, kas īsteno citādus uzņēmējdarbības modeļus nekā tradicionālie uz kapitāla pamata veidotie uzņēmumi. Šajā kategorijā, ko dēvē par sociālo ekonomiku, ietilpst bezpeļņas organizācijas, fondi, kooperatīvi, savstarpējas apdrošināšanas sabiedrības un tamlīdzīgas juridiskās formas. Lai apmierinātu šo uzņēmumu konkrētās vajadzības, Komisija "Aktā par vienoto tirgu" paziņoja virkni pasākumu, kas nodrošinās vienlīdzīgus konkurences apstākļus. Šie pasākumi risinās jautājumus, kas saistīti ar kooperatīviem, fondiem un savstarpējas apdrošināšanas sabiedrībām, no vienas puses, un uzņēmumiem, kas īsteno sociālus mērķus, no otras puses.

Komisija:

---

41 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/documents/transfers/index_en.htm
42 COM(2010) 682 galīgā redakcija.
43 COM(2010) 477 galīgā redakcija.
44 http://ec.europa.eu/research/innovation-union/index_en.cfm

- vismaz 10 ES valstīs izveidos uzņēmējām paredzētas konsultatīvās shēmas, kas konsultēs un sniegs atbalstu sievietēm uzņēmuma izveidē, darbībā un izaugsmē;

- apzinās labu praksi, kas atbalstīs uzņēmumu pārņemšanu un sāks šādas prakses popularizēšanas kampaņas;

- Līdz 2011. gada beigām pieņems sociālās uzņēmējdarbības iniciatīvu, kas koncentrēsies uz uzņēmumiem, kas īsteno sociālus mērķus.

Dalībvalstis ir aicinātas:

- īstenot ieteikumus, kas izklāstīti MUA rīcības plānā, lai ne vēlāk kā 2012. gadā līdz vienam mēnesim samazinātu uzņēmumu izveidei nepieciešamo laiku līdz trim darbdienām un izmaksas līdz 100 euro; līdz 2013. gadam samazināt laiku, kas vajadzīgs, lai saņemtu licences un atļaujas (ieskaitot ar vidi saistītās atļaujas), lai sāktu un īstenotu uzņēmuma pamatdarbību;

- īstenot ieteikumus, kas izklāstīti MUA rīcības plānā, lai rosinātu uzņēmējus izmantot otro iespēju, līdz 2013. gadam ierobežojot aizņēmuma dzēšanas un darbības atsākšanas laiku labticīgiem uzņēmējiem lielākais līdz trim gadiem;

- izveidot lietotājam labvēlīgas un plaši atbalstītas tirgus iespējas un datubāzes attiecībā uz pārņemamiem uzņēmumiem un sniegt apmācību un atbalstu, lai būtu vairāk veiksmīgi pārņemtu uzņēmumu, tostarp rīkot komunikācijas kampaņu, lai palielinātu informētību par nepieciešamību laikus sagatavoties uzņēmumu pārņemšanai.

4. MUA PĀRVALDĪBAS NOSTIPRINĀŠANA, LAI GŪTU REĀLUS REZULTĀTUS

Lai veiksmīgi īstenotu MUA, ļoti svarīga ir spēcīga pārvaldība.

Lai novērtētu sasniegto, Komisija vāks informāciju par pasākumiem dalībvalstīs un publicēs gadskārtējus ziņojumus par ES dalībvalstu konkurētspēju, balstoties uz Lisabonas līguma 173. pantu. Novērojot dalībvalstu konkurētspējas politiku, tiks izveidots pamats salīdzinošiem pārskatiem un labas prakses apmaiņai. Komisija ziņos Padomei par to, kas sasniegts, īstenojot MUA.

Tiks nostiprināta ieinteresēto personu līdzdalība, un MVU jomas ieinteresētās personas ir aicinātas aktīvi iesaistīties MUA īstenošanā, tostarp regulāri piedalīties MUA pasākumu īstenošanā.

Komisija:

- izveidos MUA padomdevēju grupu, kurā ietilps valdību un uzņēmēju organizāciju pārstāvji, kas palīdzēs novērtēt un sagatavot ziņojumu par MUA īstenošanu, lai palielinātu centienus plaši izplatīt informāciju par MVU politikas pasākumiem un veicinātu apmaiņu ar labu praksi. Šajā kontekstā tā turpinās MVU darbības rezultātu pārskata izstrādi, koncentrējoties jo īpaši uz pasākumiem, kas paredzēti MUA rīcības plānā, lai apzinātu un novērtētu dalībvalstu paveikto MUA īstenošanā, pamatojoties uz daudzveidīgiem panākumu rādītajiem;

- ierosinās rīkot gadskārtēju MVU asambleju, kas būs cieši saistīta ar MUA labas prakses

konferenci, lai MUA īstenošanai piesaistītu visas svarīgās ieinteresētas personas un lai rosinātu dialogu to starpā.

Dalībvalstis un attiecīgā gadījumā reģionālās un vietējās iestādes ir aicinātas:

- koordinēti ar uzņēmēju organizācijām izveidot valsts un vietējos MUA īstenošanas plānus, kuri balstītos uz spēcīgiem situācijas novērošanas mehānismiem, kā arī uz iestādi, kas būtu atbildīga par MVU jautājumu koordinēšanu dažādās pārvaldes iestādēs, tā dēvēto MVU sūtni, kam būtu pienācīgi cilvēkresursi un liela ietekme pārvaldes struktūrā.

5. TURPMĀKIE PASĀKUMI

Lai nodrošinātu MUA pilnīgu īstenošanu un risinātu pašreizējos MVU svarīgos jautājumus, Komisija savos priekšlikumos un programmās ir apņēmusies joprojām atzīt MVU par prioritāriem un ņemt vērā to konkrētas īpatnības. Lai nodrošinātu MUA īstenošanu atbilstīgi uzņēmēju vajadzībām, ļoti svarīgi būs uzlabot informētību par pasākumiem un to pamanāmību valsts un reģionālās politikas veidotāju un pārējo ieinteresēto personu vidū. MVU sūtnis tiks pilnvarots apzināt to, cik veiksmīgi MUA īstenots dalībvalstīs, un tas regulāri informēs MVU asambleju. Dalībvalstis ir aicinātas pilnībā īstenot atjauninātо MUA. Šis aicinājums vienlīdz lielā mērā attiecas uz kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm.

PIELIKUMS

MUA pārskats
MUA 10 principu īstenošanas labas prakses piemēri

Lūdzam ņemt vērā, ka šis pielikums nav visaptverošs dalībvalstu politikas novērtējums, un tas jāuzskata par **papildinājumu** pieejamajām Eiropas un valsts publikācijām par SVU politiku.

1. princips. Uzņēmējdarbības veicināšana	Daudzas dalībvalstis vai nu integrējot uzņēmējdarbību skolu un augstskolu mācību programmās, vai izveidojot papildu projektus[45], ieviesušas uzņēmējdarbības programmas, lai jaunieši apgūtu uzņēmējiem raksturīgu domāšanas veidu un prasmes un apzinātos iespēju veidot uzņēmumu. Dažās valstīs izglītība uzņēmējdarbībā ir saskaņotas valsts stratēģijas mērķis (**Apvienotajā Karalistē, Dānijā, Nīderlandē un Zviedrijā**), arī citas valstis uzņēmušas šādu kursu (**Austrija, Portugāle**). **Latvijā** simtiem studentu var piedalīties konkursā un iesniegt biznesa plānus. **Nīderlande** izveidojusi programmu jaunajiem uzņēmējiem sadarbībai tīklā ar ASV. Dažas valstis ir iesaistījušās valsts vai Eiropas sieviešu uzņēmējdarbības veicināšanas programmās (**Dānija, Grieķija, Francija, Islande[46], Īrija, Itālija, Kipra, Norvēģija[47], Polija, Slovākija, Somija, Vācija un Zviedrija**). Vairākas dalībvalstis izmanto ievērojamas summas, kas šādām programmām pieejamas no struktūrfondiem. **Citi labas prakses piemēri[48]** **Austrija**. "Pārņēmēju birža" (sākta 2008. gadā) atvieglo uzņēmumu pārņemšanu. Atbalsta pakalpojumi un elektroniska platforma tādu uzņēmēju atrašanai, kas vēlas nodot uzņēmumu un kas vēlas to pārņemt. **Francija**. "*Auto-entrepreneur*" noteikumi (2009) ļauj ikvienam pilsonim (bezdarbniekam, nodarbinātajam, ierēdnim, pensionāram) vienkārši izveidot uzņēmumu un trijos pirmajos gados izmantot vairākus atbrīvojumus no nodokļiem. Izmantojot šo programmu, no 2009. janvāra līdz 2010. gada jūnijam izveidots vairāk nekā 500 000 uzņēmumu.

45 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/industrial-policy/files/member_states_competitiveness_performance_and_policies_en.pdf

46 Islande un Norvēģija ir ārpussavienības valstis, kas īsteno MUA un piedalās Konkurētspējas un inovācijas programmā.

47 Sk. 2. zemsvītras piezīmi.

48 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (sk. MUA valstu faktu lapas par 2009. gadu, 5. punktu par labu praksi).

	Rumānija. Programmas "Starts" mērķis ir veidot uzņēmēja prasmes jauniešiem (18–35 gadus veciem) un atbalstīt uzņēmumu izveidi. (Budžets: 21,2 miljoni euro 2009. gadā, ieskaitot 19 miljonus euro dotācijām un 2,1 miljonu euro īstenošanas aģentūras finansēšanai). **Zviedrija**. Valsts programma sieviešu uzņēmējdarbības veicināšanai (2007.–2010. gads) sniedz atbalsta pakalpojumus un konsultācijas jaunizveidotiem sieviešu uzņēmumiem. 2009. gadā izveidots nacionālais vēstnieču tīkls, kas iedvesmoja radīt Eiropas sieviešu uzņēmējdarbības vēstnieču tīklu.

2. princips. Otrā iespēja	Tikai piecas dalībvalstis (**Apvienotā Karaliste, Beļģija, Īrija, Somija un Spānija**) izpildījušas ieteikumu[49] panākt, lai gada laikā varētu pabeigt visas juridiskās procedūras, kas vajadzīgas uzņēmuma likvidācijai, ja uzņēmuma bankrots nav bijis saistīts ar krāpšanu. **<u>Citi labas prakses piemēri</u>**[50] **Beļģija**. Lai pasargātu no maksātnespējas un bankrota draudiem, Likumā par uzņēmumu kontinuitāti (2009) paredzēts moratorijs uzņēmumiem, kas saskaras ar finansiālām grūtībām. **Igaunija**. 2008. gadā pieņemtais akts par reorganizāciju izveidoja alternatīvu maksātnespējas procedūrām, tādējādi ļaujot izdzīvot uzņēmumiem, kam radušās īslaicīgas maksātspējas problēmas. **Latvijā** 2010. gadā stājās spēkā Jaunais Maksātnespējas likums, kas nosaka vienkāršākas un īsākas maksātnespējas procedūras, nodrošina finanšu sektora stabilizāciju un samazina parādus privātajā sektorā.

3. princips. Vispirms domāt par mazākajiem	Tikai nedaudzas dalībvalstis savā lēmumu pieņemšanas pieejā ir integrējušas MVU testu (**Apvienotā Karaliste, Beļģija, Dānija, Luksemburga, Polija, Slovēnija, Somija, Vācija un Zviedrija**). **Nīderlandē** ir interesants administratīva sloga veiksmīgas samazināšanas piemērs; Nīderlandes modeli[51] izmanto arī citās valstīs.

49 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/docs/sba/sba_action_plan_en.pdf

50 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (sk. MUA valstu faktu lapas par 2009. gadu, 5. punktu par labu praksi).

	Citi labas prakses piemēri **Vācija**. Pieņemot trešo aktu par birokrātisko šķēršļu samazināšanu mazajiem un vidējiem uzņēmumiem[52], 2009. gadā tika vienkāršotas 23 birokrātiskās procedūras **Itālija**. 2010. gada aprīlī valdība pieņēma ieteikumu īstenot MUA Itālijā un izveidoja pastāvīgu darba grupu, kurā piedalījās pārstāvji no ministrijām, kamerām, uzņēmēju organizācijām, reģioniem un Itālijas pārstāvji Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejā, lai apzinātu, kā tiek īstenots MUA, un šajā jomā nāktu klajā ar iniciatīvām. Gada ziņojums par MUA īstenošanu ir izstrādāts un publicēts internetā[53].

4. princips. Atsaucīgas pārvaldes iestādes	**Citi labas prakses piemēri[54]** **Čehija**. "*The Data box*" (2009) tiecas vienkāršot datu pārnesi un saziņu starp uzņēmumiem un pārvaldes iestādēm. **Ungārija**. Valsts pārvalde piedāvā vienas pieturas aģentūru, lai, izmantojot vienkāršotas elektroniskas procedūras, reģistrētu uzņēmumu. Kopš 2008. gada elektroniskās procedūras ir obligātas, un laiks, kas vajadzīgs, lai izveidotu uzņēmumu, samazināts līdz vienai stundai. **Portugāle**. Programmas "Simplex" mērķis ir vienkāršot administratīvo procesu, procedūras un praksi. Kopš 2009. gada apspriešanās ar sabiedrību notiek arī ar publiska bloga starpniecību.

51 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/better-regulation/administrative-burdens/action-programme/index_en.htm#h2-5 un http://english.minlnv.nl/portal/page?_pageid=116,4093799&_dad=portal&_schema=PORTAL

52 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (sk. MUA valstu faktu lapas par 2009. gadu, 5. punktu par labu praksi).

53 http://www.sviluppoeconomico.gov.it/pdf_upload/documenti/Rapportosba2010DEF.pdf un http://www.sviluppoeconomico.gov.it/primopiano/dettaglio_primopiano.php?sezione=primopiano&tema_dir=tema2&id_primopiano=718

54 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (sk. MUA valstu faktu lapas par 2009. gadu, 5. punktu par labu praksi).

5. princips. Piekļuve publiskajam iepirkumam	Tikai dažas dalībvalstis ir sākušas popularizēt Eiropas labas prakses kodeksu, lai MVU atvieglotu piekļuvi publiskajam iepirkumam (**Apvienotā Karaliste, Austrija, Francija, Īrija, Polija, Portugāle, Vācija un Zviedrija**). Visizplatītākais MVU labvēlīgais pasākums joprojām ir konkursa piedāvājumu sadalījums partijās, un atvieglota piekļuve informācijai centralizētās tīmekļa vietnēs, interaktīvās tīmekļa lapās un citādas ar e-iepirkumu saistītas jaunas iespējas. **Citi labas prakses piemēri**[55] **Apvienotā Karaliste**. Valsts tīmekļa portālā "Supply2.gov.uk" ir sludinājumi par publiskā sektora līgumiem un tiek sniegta piekļuve valsts piedāvātajām iespējām. 2008. gadā valsts tirdzniecības birojs publicēja 12 ieteikumus, kā samazināt šķēršļus MVU, kas piedalās publiskā sektora līgumu konkursos.

6. princips. Finansējuma pieejamība	**Citi labas prakses piemēri**[56] Lielākā daļa dalībvalstu ir pieņēmušas politikas pasākumus, kas atvieglo MVU piekļuvi finansējumam ar publisku atbalstu garantiju shēmām (**Apvienotā Karaliste, Beļģija, Čehija, Francija, Grieķija, Igaunija, Itālija, Kipra, Latvija, Lietuva, Nīderlande, Polija, Portugāle, Rumānija, Slovākija, Slovēnija, Spānija Ungārija un Vācija**) vai mikrokredīta līdzfinansējumu (**Austrija, Īrija, Latvija, Lietuva, Slovākija, Ungārija, Vācija un Zviedrija**). Vairākas dalībvalstis arī veikušas pasākumus, lai palielinātu riska kapitālu (**Apvienotā Karaliste, Čehija, Dānija, Īrija, Luksemburga, Polija, Slovākija, Vācija un Zviedrija**). Vērts minēt, ka Beļģija, Francija, Īrija, Ungārija un nesen arī Somija ir izveidojušas "kredītu ombudu". Gatavojoties maksājumu kavējumu direktīvas pārstrādāšanai, nedaudzas dalībvalstis ir rīkojušās, lai apkarotu **maksājumu kavējumus**, dažos gadījumos paredzētie pasākumi pārsniedz direktīvas darbības jomu (**Apvienotā Karaliste, Beļģija, Francija, Portugāle un Vācija**). 2010. gadā **Spānija** pieņēma jaunu likumu, kurā noteikts 30 dienu termiņš publiskā sektora maksājumiem un 60 dienu termiņš uzņēmumu savstarpējiem maksājumiem.

55 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (sk. MUA valstu faktu lapas par 2009. gadu, 5. punktu par labu praksi).

56 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (sk. MUA valstu faktu lapas par 2009. gadu, 5. punktu par labu praksi).

7. princips. Vienotais tirgus	**22 dalībvalstis** izveidojušas funkcionējošas **vienas pieturas aģentūras (vienotos kontaktpunktus)**[57]. Pakalpojumu sniedzējiem, kas vēlas veikt uzņēmējdarbību Eiropā, tie ļauj elektroniski nokārtot administratīvās formalitātes. 15 no tiem piedāvā tīmekļa vietni angļu valodā papildus savai(-ām) valsts valodai(-ām) (**Beļģija, Čehija, Dānija, Grieķija, Igaunija, Itālija, Kipra, Lietuva, Nīderlande, Portugāle, Somija, Spānija, Ungārija, Vācija un Zviedrija**).

8. princips Prasmes un inovācija	Vairākas dalībvalstis nodrošina finansējumu jauniem inovatīviem uzņēmumiem, konkrēti, sagatavošanas kapitālu un riska kapitālu (**Apvienotā Karaliste, Austrija, Beļģija, Čehija, Grieķija, Somija, Spānija, Ungārija, Vācija un Zviedrija**). Citas sniedz finansiālu atbalstu inovācijas centriem vai konkurētspējas poliem, kas savieno augstskolas, pētniecības centrus un uzņēmumus (**Apvienotā Karaliste, Austrija, Beļģija, Čehija, Francija, Īrija, Itālija un Vācija**). Plaši tiek lietoti "inovācijas kuponi", kas MVU ļauj pirkt inovatīvus konsultāciju pakalpojumus un zinātību (Apvienotā Karaliste, Austrija, Grieķija, Īrija, Nīderlande, Portugāle un Slovēnija)[58]. **Citi labas prakses piemēri** **Itālija**. Lai veicinātu inovatīvu MVU sadarbības tīklu veidošanu, 2010. gada jūlijā tika pieņemts likums, kas reglamentē uzņēmumu tīklu darbību un paredz šiem tīkliem fiskālus, administratīvus un finansiālus stimulus[59].

9. princips. Vides problēmu pārvēršana par iespējām	Lai palīdzētu MVU modernizēt vai aizstāt iekārtas ar energoefektīvām alternatīvām, vairākas dalībvalstis nodrošina energoefektivitātes finansējumu, paredzot labvēlīgus aizdevuma nosacījumus vai tiešas subsīdijas (**Apvienotā Karaliste, Beļģija, Bulgārija, Francija, Kipra, Malta, Portugāle, Slovēnija un Vācija**). Dažas arī atbalsta MVU, kas attīsta uzņēmējdarbības iespējas zaļajos tirgos (**Bulgārija, Čehija, Slovākija un Vācija**). Dalībvalstis arī sniedz konsultāciju pakalpojumus MVU, lai tos informētu un izglītotu par energoefektivitātes nodrošinātajiem izmaksu ietaupījumiem un uzņēmējdarbības iespējām (**Apvienotā**

57 http://ec.europa.eu/internal_market/eu-go/

58 "*SMEs, Entrepreneurship and Innovation*", *OECD Studies on SMEs and Entrepreneurship*, 2010.

59 http://www.urp.it/allegati/Legge_2010_122.pdf (*Art. 42*).

	Karaliste, Austrija, Beļģija, Bulgārija, Spānija, Ungārija, Vācija un Zviedrija)[60].

	<u>Citi labas prakses piemēri</u>[61] **Dānija**. Ar Uzņēmējdarbības inovācijas fondu (100 miljoni euro 2010. un 2012. gadā), kas tika izveidots 2009. gadā, Dānijas Ekonomikas un uzņēmējdarbības ministrija atbalsta uzņēmējdarbības iespējas zaļajos tirgos. **Nīderlande**. Enerģijas un vides tehnoloģiju zināšanu un inovācijas fonds (izveidots 2008. gadā) ir 160 uzņēmumu, zināšanu institūtu un reģionālo valdību un vietējo iestāžu tīkls, kas līdzfinansē projektus, kuros top ekoražojumi un tehnoloģijas (piem., saules enerģijas viedās lietotnes, viedie tīkli u. tml.).

10. princips. Atbalsts internacionalizācijai	Vairākas valstis atbalsta MVU internacionalizāciju, piemēram, ar finansiālu atbalstu eksporta veicināšanai, ar stratēģijām, kas vērstas uz piekļuvi tirgum, un dalību tirdzniecības gadatirgos (**Apvienotā Karaliste, Čehija, Dānija, Francija, Igaunija, Īrija, Itālija, Kipra, Latvija, Lietuva, Malta, Nīderlande, Polija, Portugāle, Slovākija, Spānija un Zviedrija**). Dažas (Dānija, Slovēnija) orientējas uz ātri augošiem uzņēmumiem, kas vēlas internacionalizēties; dažas citas izveidojušas jaunas eksporta veicināšanas aģentūras (**Luksemburga**) vai jaunas atbalsta programmas (**Ungārija**). Tiek izmēģināta konsultatīvā shēma, kurā lielie uzņēmumi atbalsta MVU internacionalizāciju (**Francijā**)[62].

60 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (sk. MUA valstu faktu lapas par 2009. gadu, 5. punktu par labu praksi).

61 Avots: MUA Labas prakses datubāze http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/best-practices/database/SBA/index.cfm?fuseaction=welcome.detail

62 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (sk. MUA valstu faktu lapas par 2009. gadu, 5. punktu par labu praksi).